

REVISTA QUINZENAL

ARTS * LITERATURA * CIENCIES

Preus de subscripció: trimestre	1 pesseta
Fóra de ciutat, trimestre	1'15 »
Número solt, ab folletins	15 cèntims
Número endarrerit, ab folletins	25 »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 ATENEU OBRER DEL DISTRICTE SEGON, Mercaders, 38
 ESCOLES DEL DISTRICTE SEGON, Mercaders, 40

SUMARI: Música, per R. Goberna. — Delirium (poesia), per Alfons Maseras. — Una Cooperativa de l'Ensenyança, per B. Amengual. — I y II (poesia), per Jaume Bofill y Matas. — Quadro, per Manel Moya. — Heterogenis, per Complexe. — Forma, per J. V. Colominas. — Full d'un «Diari Passional», per Octavi Pell Cuffi. — De Pasqua Florida, per E. M. — Lleugeres Melodies, per P. Prat Gaballí. — Llibre dels enamorats, per I. L. Brichs Quintana. — Bells actes edicatiuis, per E. G. y H. — Crònica d'art, per B., R. Riera y Solé, R. Riera, A. Moya Carulla. — Necrologia: En Pere d'A. Penya; l'Albert Cotó. — Llibres. — Noves. — Anuncis.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

«Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Industria», Montjuic de Sant Pere, 12, pral. Llibreria «L'Avenç», Ronda Universitat, 20, y en la Redacció y Administració de la nostra Revista.

MÚSICA

L'ETERNA SIMFONIA

(Variacions sobre un tema conegut)

ACABEM de llegir en un periòdic que un noy prodigi en el piano anirà a París pera perfeccionar-se en el mecanisme de dit instrument, perquè'l seu mestre ja no sab què ensenyar-li.

Aquesta es la versió exacta que hem llegit, y no pot quedar sense una forta pro-

testa, perquè'l mestre d'aquest noy es fins avuy el nostre Granados.

D'aquesta manera may serà un fet la preponderancia de l'art català.

Aquest noy anirà a París, farà diariament sis hores de mecanisme (com les podria fer aquí, seguint la direcció del mestre català), estudiarà quelcom dels clàssics, y d'aquí dos anys sortirà a donar algun concert, y passarà després com a deixeble d'algun mestre francès, etc., etc., y tindrem una màquina perfecta de fer notes, que es lo que avuy

vesteix més; però, tocant a sentiment y gust artístic, serà un de tants, perquè no s'adquireix el verdader sentiment de l'art fent sis o vuit hores de mecànica diàries: aquest temps ha d'estar dividit, y no's pot prescindir de dedicar un parell d'hores al dia estudiant les obres que directament pel seu caràcter melòdic van de dret al cor.

Això per una part. En segon lloc, l'art català'n reb y en rebrà les conseqüències, perquè mentres estudiem a l'extranger, per a res s'ocupen de les obres de casa, y si no hi ha ningú que dongui a conèixer lo de la terra, el nostre art estarà sempre tancat dintre'l quarto de mals endreços. Hem dit diferents vegades que, quan hi ha veritable temperament artístic, cap falta fa anar a l'extranger, y ho provarem de diferents maneres. El nostre Casals (violoncel) res ha après a París, ni en lloc: es seu tot lo que sab, y, si algunes lliçons ha rebut, foren donades per en Garcia, que tampoc havia après a l'extranger.

El nostre mestre Vidiella res a après fóra de casa. En Granados, ni com a compositor ni com a executant, tampoc. Els mestres senyors Sánchez y Manén (violinistes), y molts d'altres en sos respectius instruments, tot ho han estudiat aquí; y en l'ordre de compositors podem provar altre tant, perquè'l mestre Vives tot ho ha estudiat aquí, y com aquest tants altres, com els mestres Ribera, Robles, Millet, R. Alcàntara, etc.; y, finalment, tampoc ha tingut necessitat d'anar a fóra'l nostre Alió, que les seves obres seran sempre les més clàssiques de la nostra època, perquè són el més fort fonament del renaixement de l'art català modern.

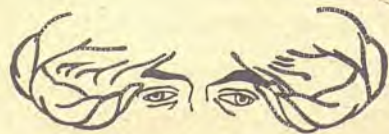
En aquests moments ha esclatat una altra flor, nascuda en la nostra hermosa boscuria: aquesta flor boscana d'essència delicadíssima es el nostre Pahissa, l'autor de *La Presó de Lleida*; y aquest, segons tenim entès, París no més l'ha vist pintat, y de segur que, si hagués anat a estudiar a fóra, no hauria compost una obra tant ingenua ni tant ricament sentida.

Ab tots aquests datos creyem haver demostrat lo que'ns proposavem, y es que no hi ha cap necessitat d'empendre'ls estudis de la música a fóra de casa perquè faltin els elements indispensables a casa nostra;

perquè, si havem de transigir y callar quan vinguin casos d'aquesta naturalesa, hem de convenir y acceptar el paper ridícol que fan tots els mestres d'aquí, en primer lloc els que han anat a estudiar a fóra, y en segon lloc els que no s'han mogut de casa.

Precisament es indispensable, per a l'enlairament de l'art català, estudiar ab més carinyo y interès les obres dels nostres autors. Convindria organitzar l'escola catalana, desde les primeres lliçons de solfeig, ab motius catalans, y que'ls que poden fer-ho compoguessin molta música de diferents gèneros; que les obres d'aquí (examinades) se declaressin de text y obligatori son estudi, per a que més tard se poguessin fer programes de concert en els quals hi abundessin les composicions catalanes; aquests programes, interpretats per artistes que havessin fet tots els seus estudis aquí, per a que'l sentiment no fos adulterat per l'impressió d'altres gèneros molt inferiors al nostre; d'aquesta manera l'art català correria per tot arreu y les obres catalanes ocuparien, sense por d'equivocar-nos, el lloc que avuy ocupen certes obres que tenen de tot menos d'artístiques, y l'art de la nostra terra seria venerat y aplaudit per tots els auditoris de gust exquisit, perquè'l sentiment de les composicions catalanes tenen un segell tant propi que no's confon ab cap d'altre. Per tot lo dit fins aquí creyem que es una verdadera necessitat per a la nostra patria que la nostra música figuri en el lloc que li correspon per dret llegendari; y no conseguirem res d'això si permetem que demà, com ahir y avuy, tinguin d'anar els alumnes a perfeccionar-se a l'extranger: allí apendran de tot, però d'art català no'n sabran res, y de moltes altres coses tampoc, perquè, fent salvetat d'honroses excepcions, si tots els que han anat a estudiar a fóra fossin avuy celebritats, a Espanya tindrien de sonar molts noms que avuy resten ensopits y desconeguts, y als quals re'ls ha d'agrahir la terra que trepitgen.

R. GOBERNA



DELIRIUM

I

Quan els parents m'amortallin
y, mort y estirat y fred,
me fiquin dintre la caixa
per té'l viatge darrer;
quan els meus parpres no's moguin
perquè'ls ulls no veuran res;
quan tingui closa la boca
d'inesborrable segell,
y el meu front, palit y immobilitat,
reposi per sempre mes,
vine a veure-m, vine a veure-m,
perquè encara seré teu,
y besa-m al mig dels llavis,
que jo resucitaré.

II

En carroça florejada
passejava pels carrers:
vuit cavalls ornats de plomes
y quatre palafreners.
Jo a dintre de la carroça
no'm trobava a mi mateix:
la perruca perfumada,
les civelles d'or y argent,
les mitges de blanca seda,
les mànegues a replecs,
les sabates escotades
igual que un duff francès.
Jo hi posava cara seria
assegut solemnement
igual que un duc de Venècia
en les sedes de més preu.
Y mirava als que'm miraven,
y em mirava a mi mateix.
Y ab tant mirar-me vaig veure
dintre el meu cor altaner
la misèria més profunda
que en la terra's conegué.

III

Va enamorar-se de mi,
tot era galantejar-me:
quan jo pronunciava un mot,
ella, atenta a la paraula,
contestava ab un somriure
ingenuament encantada.
Cada dia, no sé com,
cada dia la trobava:
tenia 'ls gestos inquietos
y indecisa la mirada...
Tot era venir-me a prop

a tot'hora, en totes bandes,
parlar-me dels somnis seus
y que era molt desgraciada.
Fins que un dia m'ho va dir:
estic molt enamorada...
Al sentir tal confessió,
jo vaig girar-li la cara.

IV

Era un palau encantat
en mitg d'una illa encantada;
clarinets i violins
hi desteixien sonates,
y brillaven blancament
els pòrtics y les estatuës.
Tot duya la pau al cor
y felicitat a l'ànima.
Més en les platges llindants
que a l'illa aquella abordaven,
un anell de núvols negres
s'extenia impenetrable
sobre les ones del mar
que ferotgement bramaven.

V

Estèril flor que't desmayes
quan te besa un raig de sol,
ses besades amoroses
te són bàlsem dolorós
pels desitjos que t'inflamen
en les nits de somni dolç.
A l'encís que ha de matar-te
es tota tu una passió,
es tot un delir sens esma,
llaç de la vida y la mort,
estèril flor que't desmayes
quan te besa un raig de sol.

ALFONS MASERAS

Una Cooperativa de l'Ensenyança

RECORDS

EN petits estols els nins van entrant a
l'escola de parets humides y brutes,
que semblen suar most.

El mestre 'ls espera, assegut en sa cadira
de l'entarmat, darrera una taula plena de
papers, plomes d'au, tinters, oblees, regles
y palmetes. Està escrivint.

Els nins passen per davant d'ell, el saluden
y van a seure en uns bancs que hi ha

en mitg de l'ampla sala arrengrerats, com un petit exèrcit en formació. El mestre no contesta a les salutacions, ni tant sols mou el cap.

El matí es trist, grisenc, fosc. L'atmòsfera està plena de boira. Una claror dèbil, cernuda, com finíssima farina, entra pels balcons.

De prompte'l mestre aixeca'l cap, deixa la ploma, seca l'escrit, doblega'l paper. A una senya seva, els nins deixen sos llocs y, agafats de les mans de dos en dos, fan una volta per l'immensa sala, cantant la taula de multiplicar: «dos por cuatro ocho, dos por cinco diez», mentres el mestre, estirat damunt ses cames curtes y retorçudes, alta l'hermosa testa de riçats cabells, contempla el pas de sos deixebles, com un general que revista ses tropes després de la batalla.

Acabada la volta, com obehint a la veu de *rompani filas*, els nins se separen, pera unir-se novament, a l'instant agrupats en els bancs semicirculars que toquen pels extrems a les parets suoses.

El mestre, desde la tarima, ab veu enèrgica, llegeix una llista de noms. Els cridats, un a un, surten de l'agrupament en que's troben y's dirigeixen a un altre que'l mestre'ls designa. Són els *ajudants*, els *professors auxiliars*, els xicots més adelantats que aquell dia han de fer de mestres a sos companys més endarrerits. Hi ha *professor auxiliar* a tots els bancs, manco a un, el dels més adelantats, als quals el mestre directament ensenya.

La tasca comença. Al principi se senten tant sols algunes veus, després una remor de rusc, per últim un terrabastall de mil dimonis. El mestre, de tant en tant, pega un fort crit, y la tempesta minva; però al moment renaix ab major estrèpit. En un dels agrupaments se silabeja, en l'altre's recita la lliçó, en l'un llegeixen, fan anàlisis gramatical en l'altre, en tots se conversa en alta veu, se riu, se plora y fins se canta.

Es allò una cooperativa de l'ensenyança, en la que s'opera el prodigi de que un sol home, quasi paralític, instrueixi a doscents cinquanta xicots, en virtut d'una hàbil organització.

A una nova senya del mestre, els alumnes se distribueixen en una altra forma, ab

un ordre perfecte, més també ab un clamoreig aixordador. Es que hi hagut cambi d'assignatura. De la Gramàtica's passa a l'Aritmètica, d'aquesta a la Doctrina.

De prompte la cridoria's fa semblant a una canonada formidable. Ha sonat la primera campanada de les onze: no es possible sentir les demés. Tots s'aixequen, y, agafats altre cop de les mans, de dos en dos, donen una nova volta per la sala, cantant el *Pare nostre*... Y després marxen, ordenadament, fins a la porta; perquè més enllà de la porta se desbandan com aucells espantats, corrent y xisclant pels carrers plens de fang, mentres ab delícia senten en el rostre la finíssima y freda pluja en que la boira's condensa.

Quan, com freqüentment ocorre, aquests records acuden a la nostra memoria, fins aquells matins ombrívols de l'infancia, semblen dies de sol esplendent y vivificant.

L'únic d'aquells motius que se'ns apareix cobert de núvols de tristesa—y era, per cert, un matí de primavera, tebi, impregnat d'aromes de flors boscanes, baix d'un cel blau y brillantíssim—es aquell en que trobarem tancada l'escola, per haver mort el mestre repentament.

Més tard el vegerem, extès a dins la caixa, amb el noble rostre pàlit com la cera. ¡Quin nimbe de llum voltava son cap de riçats cabells! Una explosió de plors infantils s'aixecà, desoladament, per l'espai. Y aquell dia'l mestre estimat va donar-nos sa millor lliçó: va fer penetrar en nostres cors d'infants el dolor verdader.

B. AMENGUAL



I

Al bell cim de la mitja taronja d'un turó
la torra del telégraf òptic com un rodet
esguarda avergonyida ab son darrer marlet
les flors que l'invadeixen, l'impàvit horitzó.

Al seu voltant tot es pacífic com ahí,
tot es igual. Sols ella, esdevenint mortal,
ha perdut aquell aire tant xorc y marcial,
y es una pobra invàlida que mor lluny de camí.

Encara té l'orgull de l'encarcament,
y la cara ferotge del dèspota vençut,
y de les aspitlleres l'ullada penetrant.

Més son orgull es mitg còmic, mitg ignocent,
y nien els pardals pels relleus de l'escut,
y trontolla de xacres y es lívida d'espant.

II

Vora'l poble enllordit passa la carreterra
ab un halè de pols que ofega'l vianant,
de plàtans esquistats ab la doble filera,
de grava ab pilonets simètrics alternant.

Sovint els carreters flastomant l'atravessen
y s'hi abraonen junts les moces y els baillets,
les comares, garlant, llurs rancunies hi vessen,
e hi passen gravement mules y borriquets.

Prop d'un ample revolt, no gaire lluny del poble,
menyspreant tot aquell xarrabascat innoble,
s'hi alça l'antiga creu de terme, l'ideal,

marcant la partió dels sembrats y de l'erm.
El Crist escarbotat ne penja encara inerm,
més té closos els ulls de fàstic perennal.

JAUME BOFILL Y MATAS

 QUADRO

LA tempestat regnava ab tota sa força.
L'aigua, empenyuda pel vent, queya
ab furia, tamborellejant per entre'ls rocs
rostos avall.

Pels xaragalls, transformats per la pluja
en sorollosos saltants, hi corria una aigua
terrosa que, a l'arrocegar cap al torrent
branques seques y fullaraca, feya per arreu
rescloses, que aviat saltava, escampant-se
per conreus y vinyes.

El bramar dels trons no parava un instant.
Si algun cop semblava que'l ressò de
sa veu anés a perdre-s en l'infinit, l'esclat de
un nou llampec li feya rependre sa forsa, y,
al retruny, la montanya trontollava com so-
traquejada per la mà d'un gegant.

En l'interior de la masia tot era quietut.

En l'arcova'l tic-tac continuat d'un rel-
lotge semblava servir de ritme a la respira-
ció sorollosa d'algú que dormia tranquila-

ment, omplint la cambra ab les sonoritats
de sa veu.

De sobte, a un nou tro, més fort que'ls
altres, que féu tremolar la casa fins als fona-
ments, al mateix temps que una claror vivís-
sima il·luminava la cambra, varen deixar de
sentir-se'ls roncs, y una veu d'home, que l'es-
verament feya tremolosa, va cridar entre la
fosca:

— Noya! Noya!

— Y ara! Què't passa? — va respondre-li
ab to afable una veu de dòna.

— Que no ho sents com trona?

— Que'n fa d'estona! Si no més tronés
ray!

— Doncs t'asseguro que no havia sentit
res. Ja es extrany que no me n'hagués ado-
nat abans, ab un dormir com el meu.

— Ja't dic jo que sí que n'es d'extrany! —
digué irònicament la veu de dòna. Y com
el vent fes bategar els vidres de la finestra,
afegí: — Avuy sí que'm sembla que'l mer-
cat...

— Ay, ay, — digué ab sorpresa la veu de
l'home. — Que pot-ser no hi voldries anar?

— Home, tu diras si ab el temps que fa...

— Bo. M'agrades. Ja no hauries d'esser
dòna. Qualsevol cosa t'espanta. Vaja! Me-
nos *camàndules* y mira quina hora es, que ja
deuen estar a punt de caure.

Com si sols esperés aqueixes paraules, el
reelotge va deixar sentir quatre campanades,
y un fort refrec de robes va indicar que algú
deixava'l llit.

Als pocs moments una dòna a mitg ves-
tir va eixir de l'arcova, duent en una mà un
llum de ganxo encès y unes espadenyas,
mentres ab l'altra s'aguantava les mal cor-
dades faldilles. En son rostre marcit y enca-
ra jove s'hi endevinava tota una vida de tre-
ball y privacions; però son esguard dolç y
tranquil mostrava la resignació dels humils.

A l'eixir va penjar el llum en el barró
d'una cadira y, seient en una altra, va cal-
çar-se les espadenyas, després va acabar-se
de vestir y, agafant altre cop el llum, va
obrir la porta de la cambra, y prompte'l
ressò de son trepitg va fondre-s en la fosca
que tornava a regnar.

La tempestat havia minvat.

De tard en tard la resplendor d'un llam-
pec entrava per les escletxes dels porticons

mal ajustats, però'l soroll del tro arribava ab prou feines a sentir-se entremitg de l'espectec de l'aigua, que queya ab més força que may.

Mentrestant, en la fosca, se sentia a l'home bellugar-se neguitós pel llit, que cruixia a cada punt. Rondinava. Se coneixia que'l seu neguit anava creixent, perquè a l'últim se'l sentí baixar del llit y arribant, a les palpentes, a la porta per ont acabava d'eixir la seva dòna, cridà:

— Teresa! Que encara no està això?

— Ara, home, ara. No sigues corcó, — respongué al lluny ella. — Es que l'euga s'havia esporuguit ab els trons y no's volia deixar guarnir.

— Vaja, doncs.

Y, desfent camí, va entornar-sen cap al llit, no sense deixar anar un reneç a l'ensopegar ab una cadira.

— Vaja: ja'm tens aquí, — digué la dòna, entrant.

— No't descuides pas res?

— No, home, no.

— Ja tens la llanterna amanida?

— Sí. Fins encesa.

— Vès que tapis ben bé l'euga ab el tapaboques.

— Y jo? Ab què'm tamaré?

— Que no tens paraigua?

— Però, home de Déu, que no veus que ab l'aigua que cau no'm servirà de res?

— Doncs, arregla-t, — digué, irat, ell, mitg alçant-se del llit. — Però pensa que primer es l'euga que tot.

Ella acotà'l cap, reprimint un sospir.

Després, obrint la gran caixa de fusta treballada que hi havia en un recó de la cambra, va treure-n un mocador gran y, tirant-sel per damunt del cap, va agafar el llum, disposant-se a sortir.

— Aon vas ara ab el llum? — exclamà l'home. — Deixa-l estar. No dius que ja'n tens allà fóra?

La dòna deixà'l llum sense respondre un mot y va sortir de la cambra, ajustant-ne la porta.

Moments després el portal s'obria ginyolant y tornava a tancar-se ab estrèpit.

Llavors l'home va saltar del llit y, entrobrint la finestra, va cridar de nou:

— Teresa!

— Què vols? — respongué una veu mitg ofegada pel soroll de l'aigua.

— Sobre tot l'euga!

Y, tancant la finestra, penjà'l llum d'un clau, prop del capsal del llit, hi pegà bufada y, apagant el cremell ab els dits, va acotxarse en les robes encara tebies, y als pocs moments quedava adormit com un vedell.

MANEL MOYA



ESTRENA OBSCURA

TINC un amic que's diu Esteve Monegal, y ell m'ha dit:

— Vols sentir un bell troç de música que tinc, un bell troç de música del meu amic J. Saperas?

Jo li he respost que sí; y el meu amic Esteve Monegal m'ha fet sentir *Posta de Sol* (de la qual ja us en parlaré un dia o altre).

— Te plau? — m'ha preguntat.

— Que si'm plau, me dius?

Y tot seguit m'ha presentat l'autor, un jovenet recolsat sobre'l piano, qui, boy enfonzant la mà en l'atapahiment de cabells que li engroixeix el cap, somriu afablement.

— Es dir que li ha plagut? — m'ha dit.

— Miri: si vol venir, diumenge vinent m'estrenen els de l'«Orfeo Canigó» el *Tribut de sang* a l'Ateneu. Veyam si l'agradarà...

EL DIUMENGE SEGUENT

En bona fè, Saperas, sí que m'ha agradat el teu *Tribut de sang*.

Sí, m'ha agradat, però d'una manera intensa, car m'ha donat sensació de realitat, d'una realitat que es l'aplec de tres realitats: una realitat bella, una realitat punyenta, una realitat airada, les quals viu qui es fer-

vent auditor de ton fruyt primerenc, y de feconditat selecta.

Y ara, tu, llegidor de mes lletres, no creguis que lo que dic es fill d'una amistat barroera: lo que dic es fill d'una fina observació, o sinó llegeix.

REALITAT BELLA

Com una poncella que s'esbadella; com la naixença de l'aua en un cel diàfan, se reb una bella impressió que's desclou, que's destrena lentament.

Dé l'incomplexe ignorancia del motiu se passa a la complexitat del coneixement del mateix; del bell primer motiu, la primera realitat bella...

Y dic a la primera realitat bella perquè ella enclou en una música, que diu de dret al cor, totes les belleses d'uns amors, totes les hermoses senzilleses d'un idili.

Sí que'n diu de belleses de la primera realitat la música d'en Saperas, però les diu tal com es ell, d'una manera ingenua. Diu que «la Ció estima a un... que l'estima molt... que com ell no'n veu un altre... que ella es tot amor pera ell...»

REALITAT PUNYENTA

L'acalorament d'un fet dolorós, el dolor d'una realitat, l'amant que's mor d'anyorança...

Oh el fervent auditor que rebs aquestes sensacions, que sents estrenye-t el cor y nuarset el coll d'angoixa, ¿no la sents clara una emoció d'indignació contra qui es la culpa d'aquesta realitat punyenta que't fa viure en Saperas?

Y en Saperas se veu que sent ab tu, car es son sentiment espontani, y maleeix a qui es la culpa d'aquesta realitat, fent-nos viure una

REALITAT AIRADA

Y aquí la seva obra pren una grandiositat dintre l'ira malehidora, una grandiositat vigorosa fòra de tot encarquerament del convencionalisme efectista: pren una grandiositat real.

Ab l'oyent, maleeix ab el to de jutge de iniquitats, y l'esperit s'extremeix espaordit.

COMPLEXE

FORMA

ALS ENCORATJADORS DELS JOVES

FORMA demanen els buits de cervell, forma demanen els ineptes fracassats per inercia cerebral. Què'ls quedaria an aquests si no fos lo que ells en diuen forma? Són com un troç d'arbre corcat que per entre ses fibres no hi passa saó. Busquen la forma perquè no tenen ànima, busquen la claretat perquè viuen en la fosca.

Els ulls els couen com aquells gitanos que, tenint granulacions, tenien de passejar-se durant la nit, perquè no podien resistir la llum del dia. Quan veuen una ànima que's manifesta exhalant vida de la mena de manera que ho fan els que són sincers, sense vestir les vulgaritats més estúpides am formularis inventats per altres, sentint escrúpul per lo que no es seu, aquests de la forma que, poc escrupulosos, inquisiteixen les banalitats més linfàtiques, són els que criden ab crits estridents y mal entonats contra la rutina, únic medi en que viuen ells: fan com els bous calats dintre'l fanguer, que com més es l'esforç pera sortir-ne, més s'hi enfanguen.

Pobrets! Quina llàstima fan! Sempre arrocagats per terra com els llimacs, deixen el rastre de sa baba llepissosa.

Els no hi poden viure en el medi dels artistes, no hi són iniciats: per això treuen el seu verí. L'ànima, quan hi es, se manifesta per sa raó natural, únic punt de vista dels artistes, que no veuran may els materialisats, els embrutits en el formulari dels ineptes, dels impotents, dels incultes, dels limfàtics, dels cretins.

Animo i ànima, joventut!

J. V. COLOMINAS

FULL D'UN «DIARI PASSIONAL»

12 Janer 1906

FINS al moment que l'idea d'escriure-t ha vingut a donar-me una solució pera definir les meves divagacions, no m'era possible reflexionar serenament sobre les inespe-

rades dificultats que s'havien interposat entre nosaltres.

En caòtica confusió tots els records amables que tinc de tu venien a obsessionar-me pera demostrar lo etern del teu amor. Però com si una nuvolada enfosqués l'horitzó dels meus somnis, les veus estranyes que em parlaven de tu se congriaven amenaçadores pera nostres sentiments y pretenien demostrar-me que no era pas en la teva ànima on jo trobaria l'ingenuïtat pera reposar-hi la meva.

Jo'ls tinc odi a les veus falses que murmuren xiuxejant, infiltrant-se traidores en les orelles obertes a tots els sons de la Natura; y voldria conèixer la boca que remuga en la fosca ses calumnies pera fer-la obrir desesperadament en cerca de l'aire que'ls meus dits, a l'estrènyer son coll, privarien d'entrar en els seus pulmons.

Parlaven de tu aquelles boques, trocejant-te ab les dents esmolades per l'enveja y escupint-te innobles. Y les llengües destruïen tes virtuts y escrivien molles de babes mils insults de despit en la blancor de ta puresa.

Tu llavors has passat vora meu. Has conegut com deyen mal de tes perfeccions en la ganyota d'aquell rostre hipòcrita simulador d'un somriure. Ho coneixies al mirar-me confiada, sabent que no podia fer cas d'aquelles paraules. En aquell moment m'has tingut llàstima perquè una cortesia obligada m'impedia cloure aquella boca, y lo ignorat dels nostres amors me privava de defensar-te ab l'arrogancia dels enamorats mitg-evals sortint a lluitar pera l'honor de l'aimada. Tu has volgut que jo no parlés. Y un somriure teu calmava'ls meus odis. He perdonat.

Després, en la solitud de ma cambra, lliure del magnetisme dels teus ulls, llençava de mi tots els records, els inexplicables detalls nostres, viscuts en unes mateixes jornades. No he volgut conservar-ne cap, ni'l del moment inoblidable que'ns revela la suprema joia.

Aquelles veus ressonaven en mes orelles, barrejant el teu nom ab les més grolleres calumnies. Satirisaven el teu nom, que en sos llavis tenia sons extranyys, com de xiular estrident y mofeta, de fastigosa cançó pati-

bularia. Y en vergonyosa competencia afegien calificatius a tes virtuts y degradaven les teves gracies ab diminutius envilidors. Eres arrancada de mon cor y brutalment llençada al fang del vici, d'on les meves mans pietoses et recullirien pera reconfortar-te. Y mos ulls no volien veure-t en el dolorós *spoliarium* ont eres arrocegada; y els llavis meus se tançaven fortament pera no cridar-te pel teu nom. Les meves mans no arribaven a lo profon de l'abim en que havies caigut.

Sols mes orelles eren obertes a les veus estranyes y als ecos de les paraules falses que repercutien en mon cervell ab pesada monotonia.

Necessitava lliurar-me d'aquestes visions y em sentia feble pera conseguir-ho. Ets perduda pera mi.

No podent resistir més aquell allunyament entre nosaltres, migrant-me dintre la cambra, el cos abrusat per una febra inquietadora, he sortit al carrer pera veure si't trobava. Caminant a l'atzar he passat les hores d'aquesta tarda plujosa; y les persianes de casa teva eren closes cada vegada que he passat pel davant. M'hauria fet tant de bé veure-t a tu en ton balcó en la mateixa indolencia ab que'l meu record te trobava darrera'ls vidres. Però tu, ignorant el meu defici, has restat en ta cambra fent labors conventuals o eres a cases amigues entretinguda en visites complimentoses.

OCTAVI PELL CUFFÍ



DE PASQUA FLORIDA

Si ho sabessiu lo que'm plau la Pasqua, la bella arcada de flors del verger de primavera!

Per mi es el primer somriure primaveral, es per mi'l primer idili de cada any. Jo só enamorat de la naturalesa, y aquell dia la festejo y só satisfet de lloances de sentir el gran coral que s'aixeca d'entre l'humanitat en la bella nit de Pasqua Florida.

Jo só enamorat de la naturalesa y aquell dia la festejo: es mon festeig un perllongat somriure fill d'una contemplació passio-

nada; jo só satisfet del gran coral que s'aixeca y em mostra del meu amor belleses y belleses.

Enguany la Pasqua l'he gaudida a pler: ella m'ha omplenat de dolçors, ha fet el meu somriure obert, fins a cansar-me les galtes. Vos dic que he somrigut de gust!

Enguany he sentit refilar infants, y les seves cantades m'han tant trasportada l'ànima, que no m'han deixat oure'l coral de lloances, però m'ha fet sentir la naturalesa mateixa, car elles (les cantades) han tingut l'espontانيتat d'ella, la vibració d'ella y tota la seva alegria, el seu idili.

Els petits refilaires portaven una panera tota guarnida de flors y cintes violades que semblava l'emblema de llurs cants riolers.

Si'ls haguessiu sentit! Cantaven llurs cançons, trenant les veus dels uns ab les dels altres, fixes els ulls en en Gibert, aquell jovencel que, a mida que cantaven, els anava dient les belleses de llurs cants ab els ulls, ab les mans, ab els posats, ab tot ell.

A bon cert, senyor Graner, que n'enjoyàreu de cors en la vetlla del dissabte en el Principal.

E. M.

LLEUGERES MELODIES

XXII

L'aigua compassiva
fa petons encar...
Tu li dius lasciva,
y el teu cor avar
serva en el fons, viva,
la cançó del mar.
Verge pensativa,
com sabs que es amarg?
Oh, les blanques veles
apareixeran!
Tu, qui may anheles,
viuràs anhelant.
No ploris encar,
albi llir del mar!

XXXVI

Per què esteu tant trista? Ploren
les flors oblidades. Ara
cauen del cel promences.

Per què esteu tant trista, amor?
Els vostres somriures moren
y son somriures encara...
Refresquem les nostres penses
am l'aigua salada, amor!
Davant del mar sempre resa
la tonalitat vibranta
que fa oblidà'l temps passat.
Allí tindrem la grandesa
del sentiment que s'encanta
cantant a l'eternitat.

P. PRAT GABALLÍ

LLIBRE DELS ENAMORATS

DIETARI D'UN POETA

Es mitja nit. Obro'l finestral, y d'una ullada he resseguit l'espai que'ns volta. A baix al carrer, quietut de fossa; dalt del cel blau, misteriós viure dels astres que segueixen el camí medint la nit de bonança. Recoiso ma testa en les febroses mans y deixo que'l meu cervell divagui pot-ser en les regions de lo desconegut.

La Sèu pausadament senyala hores.

Un ventijol s'emporta'l ressó de les campanes, el ventijol fresc d'una nit clara y hermosa. Regna altra volta'l silenci.

El raig de lluna banya en riu d'argent les copes de les cases del meu humil carrer. Guaito fit a fit l'astre bell de les nits d'amor, el guaito fit a fit y li somric. Que ell desde allí dalt ovira'l pla y les serres, y la seva vida es eterna; que ell recull les complantes dels bells amants, y els bells amants ens embadalim contemplant-lo.

Què deu fer ella? Dorm? Sí: dorm en somnis d'àngel, benhaurats de poesia. Qui sab si's recorda de mi. Oh! Sí: la mirada intriganta de sos ulls m'han dit més d'una vegada que ha pensat en mi... més en clar dia, quan regna'l misteri, quan viu en el món de falsia y engany; més en la nit deus dormir profundament en una dolça sòn que't fa un moment d'una nit llarga y pesada... Què deu fer ella? Dorm?

Dorm, dorm, àngel d'amor!

El raig de lluna deu banyar el teu casal.
Ditxós de tu, brill esplendent que pots entrar dins la cambra d'ella y pots besar-la amorosament, petonejar la força, mirar-la fit a fit com jo a tu't miro. Astre de la nit, estima-la com jo l'estimo, y juro aimar-te si en cambi fas que recullis solament el meu nom dit per uns llavis en somnis.

Amor!... Bell amor que'ns halenes al viure, amor, ajuda-m, perquè jo estimo, no sé si en la follia y deliri, o en la trista realitat que'ns fa de camí en la nostra vida.

Es mitja nit... Silenci arreu, quietut... El cansanci'm demana repòs... y'm llenço damunt del llit pera somniar dormint lo que he somniat despert.

Es mitja nit.

* *

Dia alegre, hermós... El parc resplendia de llum, llum de festa, llum de vida.
Segueixo a poc a poc a la ventura.

Avuy es festa y no t'he vist.

Tot-hom va alegre; tot-hom, endiumenjat, se breçola en la bonança del dia...

Y jo segueixo a poc a poc pensant en tu, recordant-te, desitjant-te.

Que gent hi havia en el parc! Que gent hi havia aquell matí d'hivern! Jo, que buscava, que volia soletat pera pensar sols en tu, trobo gent, bullici, expansió, colles d'infants jugant, parelles d'enamorats, y en un recó dels jardins dos vellets asseguts a l'escalforeta del sol; dos vellets: ell, rendit, extenuat de tants anys de lluita, amb un somriure als llavis, somriure de bondat, del que viu en santa resignació d'haver complert el seu comès en la vida; ella, una ombra vaga, perduda, d'aquella joventut tant allunyada, però inesborrable'l seu pas en el recort. Y ell mira'l sol, y ella mira an ell. S'estimen?... Sí: s'estimen, van trobar-se quan eren joves, y vellets, ben junts, volen acabar el romiatge de la vida... S'estimen y sos òssos d'infant altra volta cerquen el foc del sol en la fredor hivernal pera que

no s'apagui'l caliu de l'amor. S'estimen perquè ell mira'l sol de potentia llum, embadalint-s'hi, y ella mira an ell com quan era jove. Y el vellet s'aixeca, lleuger, ab dalit, y la velleta amb esforç, ajudat per ell, que hi fa bracet ajudant-la a caminar. L'un ben aprop de l'altre, com quan eren joves, s'allunyen ab compte, mirant la sorra que no'ls traeixi, y s'allunyen, y'l sol, projectant-se, dibuixa en l'ombra la silueta dels dos cossos junts, ben junts...

Y, vès com som fets els poetes, he pensat en tu, y fins he desitjat arribar a vell, pera cercar el Parc, pera contemplar el sol, pera que tu'm miris, pera que'ns estimem, pera ajudar-te y pera que m'ajudis quan les forces ens deixin... L'amor may ha de deixar-nos: coronarà, quan siguem vells, nostres argentades testes.

Ja són lluny, ja'ls he perdut en un revolt de jardí. Segueixo a poc a poc, recordant an ells, recordant-te a tu.

Al meu davant trobo una senyora hermosa, bonica, alta y ben feta; més avall, una ninera y un petit bailet. La senyora, sola, com cada diumenge, y, com cada diumenge, passejant-se, fent temps, fugint de la gent, aturant-se aquí, aturant-se allà. Però, per que tant sola! M'ha mirat, y en sos ulls apar que he llegit la seva pregunta:

—Per què tanta soletat?

Y jo, abaixant els ulls, no m'he vist tant sol com ella, com ella, casada pot-ser pel diner y abandonada en el diner, mentres el seu home buscava la distracció lluny d'ella. He sentit una queixa dins el meu cor, y ben apleret he respòs: «Oh, sí! T'estimaria, t'estimaré. No veus que, encara que no't vegi, vaig ab tu sempre, sempre, fins a la mort, perquè, encara que d'un altre, el meu pensament serà sempre ab tu, ab tu, ilusió dels meus somnis?»

Y existeixes tu? Sí, t'he vist, te conec, y fins tu'm coneixes... Y ho sabs que no he de trahir-te... Y tu'm trahiràs? Veus-aquí'l dubte.

Dia alegre, hermós... El Parc resplendia

de llum, de festa, de vida. Segueixo a poc a poc... Dos vellets... el sol... la desconeguda... tu... y no t'he vist...

Y segueixo a poc a poc pensant en tu, y el sol, escalfant-me, em dóna vida, l'ombriu fret que glaça m'esgarrafa... y penso en tu, en el desengany, en el dubte...

* * *

Una rosa a cada galta, cabellera extesa, intensa mirada... Ets tu: no'm cab dubte; ets tu qui has torbat el meu somni... Y sabs què somniava? Una donzella rosada de galtes, d'ulls negres y cabellera extesa.

Seguiem passeig avall un meu company y jo.

— Es trist passar pel món.

— Oh! No, si s'estima.

— L'amor no existeix.

He vist un cotxe blanc, una caixa blanca y una corona de flors naturals. La caixa, podrint-se; el cos, cendres, y la corona de flors s'esfullarà, y l'amor seguirà'l seu camí eternalment.

Y jo he llençat una llàgrima pensant en tu, y m'han fet mal les paraules de l'amic.

— Sí que existeix l'amor.

I. L. BRICHS QUINTANA

(Acabarà)

BELLS ACTES EDUCATIUS

(Acabament)

L'amabilitat de D. Lluís Graner ha obert als noys de les «Escoles del Districte segon» les portes del Teatre Principal, y ja per dues vegades han fruit dels bells espectacles-audicions que allà's donen. Com a estímul de llur aplicació y premi a llurs estudis y conducta a l'aula, han rabejat l'esperit en les prodigioses gestes d'*El Comte Arnau*, s'han interessat joyosament en l'aventura d'*Els tres Tambors* y han estat compresos d'emoció per la tràgica fi de la princesa de *La presó de Lleyda*, barrejant-se ab tant variades impressions la de l'encís que produeix l'art de la terra magistralment interpretat com ho es en aquell teatre.

La generosa acció de D. Lluís Graner ha omplert d'agrahiment el cor dels alumnes afavorits, y, pera oferir-n'hi una petita mostra, feren que visités ell les Escoles y l'obsequiaren ab alguns dels cants que executen, donant-li abans la benvinguda en Joan Casas ab aquestes paraules:

«Senyor Graner:

»May millor ocasió que aquesta pera demostrar-vos el coral afecte que us tenim per les atencions que de vós hem rebut.

»Ja que us heu dignat venir-nos a veure, escolteu lo que'ns diu el cor, al rebre-us carinyosament en el temple de la nostra educació.

»Sí: escolteu què'ns diu:

»Avuy visita vostra casa educadora l'home que's desviu pera oferir a les gentades de Barcelona espectacles difundidors de la moral y la cultura, enriquits ab totes les magnificències de les arts, fent aixís de l'escena la més perfecta escola del gust y de les bones costums.

»Pintor distingit, català d'intel·ligència conreuadíssima, se daleix pera escampar entre sos compatricis l'alt concepte que ell té de l'art, a fi de que serveixi de sòlit fonament al palau de la futura grandesa de la nostra estimada terra, ab que ell somnia.

»Dels hermosos espectacles de son teatre tots ne tenim coneixement, perquè sa noble generositat ha volgut fer-nos els fruit més d'una vegada, com penyora de la simpatia que per nosaltres sent.

»Que li estem coralment reconeguts ja li hem dit abans. Més repetim-li ara ab tota l'ànima.

»Grans mercès per vostra bondat, senyor Graner.

»Altrament, pot-ser vós, senyor Graner, no sabeu una cosa. Nosaltres, més o menys bé, també sabem cantar, perquè aquí, en aquesta casa, ens ensenyen un xic de tot lo que dignifica y enlaira l'esperit. Ja us ho mostrarem ara mateix, si us plau d'escoltar-nos.

»Y voldriem fer més encara. Si poguessim fer sentir en el vostre teatre unes joyoses caramelles que fa dies aprenem, ¡ab quin gust les refilaríem la nit de la vigilia de Pasqua davant del nombrós públic que omplirà segurament aquella esplèndida sala!

»¡Com ens afalaga l'ilusió d'associar el nostre pobre cant a la justa anomenada dels bells espectacles Graner!

»¡Cregueu que fariem lo possible pera que la vostra distingida concurrencia no's penedís d'haver-nos escoltat! Ara, vós decidireu.

»De qualsevol manera que sigui, sapi-gueu que en aquestes «Escoles del Districte segon» may se us oblidia.

»Rebeu, doncs, avuy, la més afectuosa benvinguda en elles, senyor Graner.»

Fundament commogut, remercià dit senyor les falagueres frases a n'ell dites y acceptà de bona gana la proposició que se li feya; y el públic barceloní aplegat en el Teatre Principal demostrà ab sos aplaudiments la complacencia ab que sentia'l Disabte de Gloria les refilades dels petits cantaires.

Aquests donaren aquella nit son tribut a la tradició escampant la joia de la Pasqua Florida ab les alegres notes de *Les Caramelles dels Infants*, *Els tres Tambors*, *El mal Caçador*, *Les Aloses* y *La Marruixa*, que cantaren, alternades ab *La Pastoreta* y les cançons d'entrada y sortida de classe, en diferents cases de la ciutat, rebent a tot arreu lloances y obsequis que ab seguretat jamay oblidaran.

D'aquesta manera, ab actes hermosos y ennoblidors com els que queden ressenyats, eduquen y refinen llurs sentiments els alumnes de les «Escoles del Districte segon».

E. G. Y H.

CRONICA D'ART

TEATRES

PRINCIPAL. — *Fra Garí*, visió en cinc quadros, lletra d'en Xavier Viura, música de l'Enric Morera. Exit espontani, y en bona fe que s'ho mereix, parlant en general. Ara, si havem de fixar-nos en el detall, haurem de fer constar que'l mestre Morera no ha sigut massa afortunat: es poca cosa per qui recorda l'altra manera de compondre del nostre mestre. La lletra està bé. Potser en Viura s'ha lligat massa en la llegenda y n'ha sortit airós. Els artistes, el dia de l'estrena, malament, dolent-se dels pocs ensajos. La presentació, esplèndida, com sab fer-ho'l nostre Graner, que a la feina d'empresari hi lliga'l treball y sentiment d'artista. Les decoracions, boniques: solament l'*apoteosis* no'l trobo prou gros, com hauria pogut esser. Però *Fra Garí* durarà en el cartell y plaurà, perquè, en conjunt, fa efecte y es ben bonic. Y ens agrada que'l Principal s'ompli, y es just que an en Graner se li correspongui'l seu desinteressat treball.

Anuncien concerts de grans artistes, dels quals els amants de la música estaran força contents. En Risler y en Paderewski són grans firmes. El nostre crític musical ja us en parlarà als que per descuït deixareu de comparèixer al Principal. — B.

ROMEA. — *Gira-sol*, comedia ben escrita, nota sentimental, potser equivocació de l'Iglesias, que no's pot negar lo molt que val, perquè l'Iglesias val de debò. Els artistes, discrets, no més que discrets; la presentació, pobra, esquifida. El públic aplaudí força, cridant l'autor a les taules varies vegades. — R. RIERA Y SOLÉ.

LICEU. — *Bruniselda*, lletra de J. Puigdollers y Artur Masriera, música del mestre Morera. El nostre crític musical, delicat de salut com està, encara que assistí a l'espectacle, no ha pogut fer-nos la ressenya de l'estrena. A l'endemà següent, quan vaig anar-li a buscar les quartilles, va prometre-m ocupar-sen llargament en altra ocasió, limitant-se a dictar-me una impressió general.

«L'obra, pera mi, no es comparable am l'*Emporium*. Hi ha troços bonics y sentidíssims; però, en conjunt, no captiva'l públic. Potser en Morera no trobà prou inspiració en el llibret; potser en Morera no volia fer més de lo que ha fet... Indiscutiblement que s'hi veu la mà del mestre, y això es sempre una garantia pera que'l públic li tributi, en recordança de qui es, ovacions y ovacions.

»L'argument es gastadíssim, vulgar, y encara, dintre això, hauria pogut esser ben portat; més no ho es: entre'l senyor Puigdollers y el senyor Masriera han mirat qui s'hi lluhiria menys, y això, sens dubte, ha sigut perjudici pera'l mestre Morera.

»La direcció, bastant justeta; la *mise en scène*, justeta; els artistes, molt rebé: no ha de dir-sen res tractant-se d'artistes de primera magnitud.

»Y l'aplaudiment més gros a l'Empresa del Liceu, que s'ho mereix força, ja que, si ha d'estrenar, més val que'ns porti *Emporium* y *Bruniselda*, que no *Toscas* y companyia.

»Vol dir l'Empresa que no s'hauria pogut cantar en català aquesta darrera obra? Sí, perquè la gent que hauria pogut protestar es aquella de la «tertulia liceista», la mateixa que acut al teatre y lo de menys es l'espectacle de les taules.»

Nostre crític musical no digué més, prometent ocupar-sen llargament, y aquí acabo jo. — R. RIERA.

PINTURA

SALÓ PARÉS. — En la primera setmana d'aquesta quinzena han cridat l'atenció del públic, al Saló Parés, les obres dels senyors Goitia y Biosca, y la Senyera del Orfeo de les «Escoles del Districte segon».

El senyor Goitia, que es un jove mexicà que's troba a Barcelona pera continuar els seus estudis d'Art, començats en sa terra,

ha presentat un bonic aplec de dibuixos y algunes notes de color:

Lo que ressalta més en sos dibuixos es la senzillesa ab que són fets, sense buscar-hi efectes extranyos ni violents, concretant-se a traslladar fidelment al paper lo que alcança sa vista, ab bastanta fermesa y mestria.

Els estudis d'edificis y reconos de Barcelona antiga, els que té fets de Montserrat, Montseny y La Garriga, el del temple de la Sagrada Família, y altres que no recordem, són prou pera acreditar-lo com a dibuixant.

En les notes de color no'ns ha agradat tant.

Lo contrari de lo exposat pel senyor Goitia es lo del senyor Biosca.

Ab condicions sobrades pera dibuixar correctament, deixant-se portar de l'imaginació, s'ha preocupat més de l'impressió que de la correcció de linia, lo que fa que la seva obra resulti quelcom difusa y falta de veritat.

Trobem, no obstant, bastant encertats els seus estudis de figura.

Ens congratularem de que en una altra exposició poguem alabar les seves produccions sense reserva.

Es veritablement hermosa la Senyera de l'Orfeó de les «Escoles del Districte segon».

El projecte es del distingit arquitecte en Lluís Domenech y Montaner, y l'execució (que es esmeradíssima) es deguda a un aplec de senyoretas catalanes, al cap de les quals figura la senyoreta Concepció Vallescà y Soca.

També han contribuït a la confecció de dita Senyera la casa A. y A. Santamaria, que ha fet el coronament de metall, y la casa Benet Malvehy, en el treball de pasamaneria.

Poden estar joyosos els que componen el citat Orfeó, perquè posseeixen una verdadera joya d'art.

* *

Aquesta última setmana a Can Parés han omplert la testera del Saló'ls artistes senyors Llimona, Baixeras, Ivo Pascual, Laureà Barrau, E. Flo y Tamburini.

En Llimona es el que major nombre de quadros hi exposa, executats ab la fermesa de dibuix y color ab que ell sab fer-ho.

En Baixeras hi té un quadro força simpàtic: una pastoreta entremitg del seu ramat, pintat ab molta gentilesa y ab una finesa de llum extraordinaria.

En Laureà Barrau, dugues aquareles, l'una representant una noya tocant la bandolina y l'altra una noya ventant-se, fetes totes dugues ab molta gracia.

L'Ivo Pascual, tres quadrets representant paisos nevats.

L'Eduard Flo, un quadro ab una nena, molt ben estudiat, y en Tamburini un quadro d'interior ab figures.

* *

En Romà Ribera té a l'aparador de Can Robira un quadret a l'oli ab una figura de dòna, molt elegant de linia y polit d'execució.

EXPOSICIÓ BRULL. — En el saló dels senyors Figueras, Esteva y Successors d'Hoyos ha exposat el distingit pintor en Joan Brull una notable colecció de obres, en les quals el seu autor ens mostra un cop més el seu talent en l'expressió de les figures y en la dolcesa del colorit.

Sent com es en Brull conegut del públic barceloní, no'ns entretindrem en explicar la seva manera de fer: sols direm que en aquesta darrera exposició, algunes de les seves obres tenen més vigorositat de color que lo que coneixiem d'ell fins ara, lo que fa que, sense perdre en res la poesia que sab impregnar-hi, tinguin més vida, y, per lo tant, resulti la seva obra més verista y més acabada.

ESCUPTURA

En l'aparador de can Masriera y Campins hem vist un bonic agrupament en bronzo titolat *Consuelo*, obra d'A. Parera digne per tots conceptes d'esser admirat. — A. MOYA CARULLA.



EN PERE D'A. PENYA

Mallorca ha perdut un de sos fills preclars, y en ell les lletres catalanes han perdut altre entusiasta conreuador. Anys ha que'l seu delicat estat de salut li privava de treballar literariament; però en ell, allí a Mallorca, la nostra llengua tenia ferm puntal, y bé pot dir-se que molts dels joves de vàlua de l'escola mallorquina són fills del seu exemple. Al cel descansi'l bon mestre.

~

L'ALBERT COTÓ

Sembla que la mort feinegi, y es cert que treballa de ferm, robant als fills entu-

siastes de la nostra terra. Figuerenc y de familia de músics, en Cotó ha fet lluir el seu estimat nom al parlar de músics catalans. A. C. S.

dament y sense ninots. Serà una colecció d'articles glosant la lluita de la vida de les ànimes que's revolquen en el dolor buscant la pau y el consol; aquestes ànimes que abeuren en un càlzer de fel pera apagar la set de justícia. Nostres llegidors podran fruit el llibre dintre poc temps.

LLIBRES

A la taleya y Feyna vella. — S'han posat abdós llibres a la venda, impresos a «La Renaixensa». Els amants de les nostres lletres estem de bones. En Pere Aldavert se recorda dels que llegeixen. Ara es natural que'ls que llegeixin, y sobre tot recordin aquell quotidià treball del diari *La Renaixensa*, se recordin del popular periodista.

Dels dos llibres no sabriem quin escullir. L'un es el treball d'altres temps recopilat avuy com a ric present als seus admiradors, que en l'Aldavert hi veuen l'home de sempre, el conseqüent, l'inflexible, l'enemic del centralisme y de moltes altres coses... L'altre llibre es la continuació d'aquell treball. Y ells dos demostren el talent y l'experta mà del seu escriptor. La tasca de l'escriptor, en ell, es la del sacrifici: ha nascut pera Catalunya y per Catalunya treballa. Tant com ha representat dintre'l catalanisme, se'l veu encara en el mateix lloc: may ha desempenyat cap càrrec públic, y el seu nort y guia es la senzillesa y l'humilitat. De l'Aldavert dels primers temps de *La Renaixensa* al que defensava l'ensenyança catalana en l'Assemblea de les Bases de Manresa, es el mateix, exacte. Quants han passat a esser *cimals* sense tant talent com ell!

Llibreria d'un catalanista sense cap llibre del mestre Aldavert no hi creyem, no s'hi pot creure.

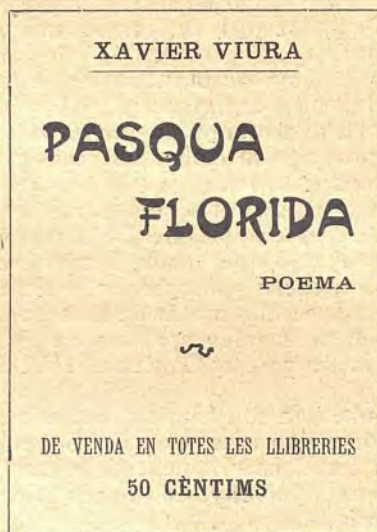
El llenguatge es pulit y net, y la gran facilitat en l'escriure la té sense rebuscaments ni formes gacetillesques.

Rebi mil felicitacions el popular escriptor. — I. B.

Idilis negres. — Dintre poc temps se posarà a la venda'l llibre del nostre company de redacció I. L. Brichs Quintana. Formarà un volum en octau, imprès poli-

NOVES

Queden compostos y no's publiquen en el present número, per excés d'original, articles d'en Fèlix Escalas, J. Pons y Massaveu, Rahul M.^a Mir, etc.



Per descuit en la correcció de l'original deixarem d'esmentar en la llista de col·laboradors als nostres estimats amics el mestre Robert Goberna, y a n'en Manuel Pugés, mossèn J. Paradedada y Sala y J. Solé y Pla, així com també les entusiastes del Folk-lore català senyoretetes Joana Vidal y Tarragó, Adelaida Ferré y Gomis y Sara M.^a Llorens.



Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona

Biblioteca Popular de "L'Avenç"

ACABA DE SORTIR EL VOLUM 54

IMATGES I MELODIES, per Geroni Zanné

Aquesta biblioteca conté obres de literatura, ciències, arts, sociologia, història, filosofia, teatre, etc., etc., originals dels millors escriptors catalans y estrangers.

Cada volum, de més de 100 planes, am coberta a dugues tintes, **50 CENTIMS**

De venda en totes les llibreries y kioscos

LAS NOVEDADES

CONFECCIONES
CAMISERIA
GENEROS DE PUNTO
GUANTERIA
SOMBRERERIA
ZAPATERIA A MEDIDA
ARTICULOS PARA VIAJE
ROPAS HECHAS
TRAJES PARA NIÑOS
CORBATERIA
BASTONES Y PARAGUAS
ARTICULOS DE PIEL



Calzado de goma
á 6 ptas. par

Rambla Estudios, 14 y Canuda, 2
TELEFONO. 2013
BARCELONA

Ropas hechas
para **Caballeros**
Trajes para niños

Celler Catalá y Bar de Cervesa, de J. CAMPAÑA

BONS VINS DE TAULA Y RANCIS * Depòsit de la tant acreditada Cervesa E. PETRY

Se serveix a domicili'l VI y la CERVESA (aquesta a preus de fàbrica)

En el bar se fan XOPS y DOBLES de CERVESA, y tant sols hi ha GASEOSA com a refrescant

PREUS DEL DETALL

USUAL { Xop 10 cèntims PILSEN { Xop 15 cèntims GASEOSA a 15 cèntims
Doble 20 Doble 20 Doble 20 »

Carrer de la CORRIBIA, 23 (davant de les escales de la Sèu)

ANEMIA,

clorosis, esllanguiment, pobresa de sang, desarreglos periòdics, palpitations nervioses, desvaneixements, debilitat per l'excés de treball mental, agotament per perdues humorals, se curen aviat ab la

Hemoglobina Líquida Dr. Grau

Demani-s en les farmacies. ~ Depòsit: Grau y Bufill, Campo Sagrado, 24

FIGUERAS

TAPIOQUES Y PURÉS

SUPERIORS

A TOTS ELS EXTRANGERS

Màquines NAUMANN pera cosir * Bicicletes NAUMANN sens rival
MÀQUINES RECTILÍNEES pera fer mitja y TRICOTOSOS pera la fabricació de gèneros de punt. — Venda d'agulles y accessoris de tota mena. — Preus sens competència, al comptat y a plaços.

— Carrer d'Escudellers, 5, 7 y 9. — BARCELONA —

FERNÁNDEZ Y CARBONELL

PROVEHIDORS DE LA CASA REIAL

Rambla de Canaletes, 1. — BARCELONA

MATERIAL PERA FOTOGRAFIA

MONOPOLI EXCLUSIU DE L'IMMILLORABLE

Paper celoidina mate Satrap

DE L'IMPORTANTÍSSIMA CASA SCHERING, DE BERLÍN

DEPOSITARIS de totl o que produeixen les cases:

GOERZ.	de Berlin	↓	EASTMAN	de París
ZEISS	de Jena	↓	POULENC	de París
GAUMONT	de París	↓	AGFA	de Berlin
RICHARD.	de París	↓	LUMIÈRE	de Lyon

Etc., etc.

Papers al carbó, senzill y doble transport

Carbó velours Artigue y a la goma bicromatada Höcheimer

SUCURSAL-LABORATORI A MONTSERRAT